

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/8/2023
Identifikačné číslo spisu: 9508100010
Dátum vydania rozhodnutia: 22.05.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:9508100010.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Štífta, JUDr. Petra Kaňu, JUDr. Františka Moznera a JUDr. Jozefa Šutku v trestnej veci obvineného U. G. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 22. mája 2024 v Bratislave o námietke zaujatosti obvineného U. G. rozhodol

rozhodol:

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. z dôvodov § 31 ods.1 Tr. por. vylučuje sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jozefa Šutku z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obvineného U. G. vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2TdoV 8/2023.

Odôvodnenie

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky sa od 1. augusta 2023 vedie dovolacie konania v trestnej veci obv. U. G. pod sp. zn. 2TdoV 8/2023.

Obvinený U. G. potom, čo mu na požiadanie bola poskytnutá informácia o zložení senátu, písomným podaním z 5. apríla 2024 vzniesol námietku zaujatosti na člena senátu (rovnako tak aj na predsedu senátu) JUDr. Jozefa Šutku s odôvodnením, že „dotyčný sudca ako predseda senátu rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku z 28. novembra 2007, sp. zn. PK-2T 14/2007, „odsúdil obžalovaného J. R., pričom v skutkovej vete tohto rozsudku prejedikoval aj jeho vinu, čím porušil zásadu prezumpcie nevinny“. Vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. vo vzťahu k sudcovi JUDr. Jánovi Hrubalovi, ktorý bol predsedom senátu vo veci, v ktorej podal dovolanie, pričom neskôr bol z tohto trestného konania vylúčený a súčasne členom senátu, ktorý odsúdil aj obžalovaného J. R., mal za to, že z konania by mal byť vylúčený aj sudca JUDr. Jozef Šutka vzhľadom na existenciu totožných dôvodov.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník,

súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 5 Tr. por. námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného najvyšší súd dospel záveru, že u sudcu JUDr. Jozefa Šutku existujú také subjektívne / objektívne okolnosti, ktoré ho vylučujú z konania a rozhodovania v trestnej veci obvineného U. G.. Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. pochybnosti o nezáujatosti sudcu môžu vyvolávať štyri druhy vzťahov vyplývajúce z pomeru (i) k veci, (ii) k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, (iii) k ich zástupcom alebo (iv) k inému orgánu činnému v tomto konaní. Hoci to z právnej úpravy explicitne nevyplýva, z povahy veci je zrejme, že tieto vzťahy majú zostupnú tendenciu. Pokiaľ ide o spôsobilosť vyvolať pochybnosti o nezáujatosti sudcu s následkom jeho vylúčenia z konania a rozhodovania veci, vzťah s najväčším potenciálom je pomer k veci a na opačnej strane tohto spektra stojí pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Z uvedenej hierarchie vzťahov logicky vyplýva, že kým pomer k veci by mal mať v zásade vždy za následok vylúčenie sudcu, pomer k stranám konania a k ich zástupcom nemusí nevyhnutne viesť k jeho vylúčeniu a pomer k inému orgánu činnému v danom konaní by spravdila mal viesť k vylúčeniu sudcu len výnimočne, a to v závislosti od konkrétnych okolností danej veci a pri dôslednom zohľadnení povahy a intenzity tohto vzťahu (primerane viď uznesenie Ústavného súdu SR z 23. júna 2020, sp. zn. IV. ÚS 310/2020).

Obvinený U. G. podal 3. apríla 2023 dovolanie proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. septembra 2022, sp. zn. 1To 9/2022, ktorým podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. e) Trestného poriadku zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-3T/3/2008, z 8. apríla 2022 a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku a ktorým obvinenému U. G. na základe uznania viny právoplatným rozsudkom Špeciálneho súdu Pezinok z 24. februára 2009, sp. zn. BB-3T 3/2008, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave z 13. septembra 2010, sp. zn. 2Toš 5/2009, v bode 1 za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., v bode 2 za trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), i) a j) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. a v bode 3 za trestný čin hrubého nátlaku formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 235a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., kde výrok o vine po povolení obnovy konania zostal nedotknutý, uložil podľa § 219 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 2 a § 29 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005, s použitím nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, z 28. novembra 2012 uverejneného pod č. 428/2012 Z. z. úhrnný výnimočný trest odňatia slobody vo výmere 24 (dvadsaťštyri) rokov a podľa § 39a ods. 2 písm. c) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do III. (tretej) nápravno-výchovnej skupiny.

Rozsudkom Špeciálneho súdu Pezinok z 24. februára 2009, sp. zn. BB-3T 3/2008, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Hrubalu a sudcov JUDr. Romana Púchovského a JUDr. Jána Giertliho, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave z 13. septembra 2010, sp. zn. 2Toš 5/2009, bol obvinený U. G. uznaný za vinného v bode 1 za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., v bode 2 za trestný

čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), i) a j) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. a v bode 3 za trestný čin hrubého nátlaku formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2, § 235a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení do 31. decembra 2005 účinného v čase spáchania skutku s poukázaním na § 2 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., na tom skutkovom základe, že

1/ v presne nezistenom čase najneskôr na prelome rokov 2003 - 2004 zosnoval U. G. zločineckú skupinu, ktorú najneskôr v tom istom období založil spolu s Q. R., H. U. a jej členmi sa postupne stali J. Č., Š. Y., J. R., N. U., J. W., F. F. a ďalšie doteraz nestotožnené osoby predovšetkým z T. X. a K., v úmysle priamo alebo nepriamo získať finančné a rôzne iné výhody viacerými formami koordinovanej trestnej činnosti s cieľom páchať prečiny a zločiny predovšetkým v regiónoch W., J., T. X., Y. a Č. Q. W. a príležitostne aj na ostatnom území Y. okrem iného aj v ďalších bodoch skutkovej vety rozsudku popísanou činnosťou smerujúcou najmä k zabezpečeniu podriadenosti poškodených subjektov nárokom skupiny, pričom táto skupina je vertikálne a horizontálne štruktúrovaná tak, že jej vedúcim je U. G., jeho zástupcom Q. R., a vykonávanie jednotlivých protiprávných činov a činnosti smerujúcej k zachovaniu a ochrane skupiny majú na starosti H. U., Š. Y., J. R., N. U., J. W., F. F., J. Č. a ďalšie doteraz nestotožnené osoby.

2/ dňa 19. mája 2004 v čase po 17.00 h v priestoroch záložne v J. X. Y. vo T. X. na Q.. Z. D. X U. G., Q. R. a H. U. napadli, spúťali a zaballí do posteľnej plachty G. Q. z dôvodu, že tento odmietal spoluprácu s uvedenými osobami pri nelegálnom dovoze cigariet a takto sa odmietal podriaďiť nárokom skupiny zosnovanej U. G., naložili ho do kufra bližšie nestotožneného osobného motorového vozidla zn. BMW rady 7, modrej farby a H. U. ho odviezol na tomto vozidle do objektu bývalého poľnohospodárskeho družstva v obci Y., okres J., kde už čakal J. Č. a tohto spoločne obaja z vozidla vyložili do jednej z maštali uvedeného družstva, kde ho položili do betónového žľabu, následne H. U. z družstva odišiel na uvedenom motorovom vozidle a J. Č. ostal strážiť Á. Q., k nemu sa s časovým odstupom niekoľkých minút pripojil aj Š. Y., ktorý na uvedené družstvo do obce Y. priviezol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Favorit modrej farby evidenčného čísla: J.-XXX G. patriace G. Q., následne v čase okolo 18.00 h uvedeného dňa prišli na uvedené družstvo do obce Y. U. G., Q. R. a H. U. na vyššie popísanom osobnom motorovom vozidle zn. BMW, neskôr Š. Y. na príkaz U. G. na tom istom vozidle odišiel z družstva preč, potom U. G., Q. R., H. U. a J. Č. vyniesli Á. Q. zo žľabu a položili v maštali medzi žľaby, následne pristúpil k nemu U. G. a po ich krátkom rozhovore v maďarčine sa U. G. spýtal Q. R., či sa má s Q. pohrať nožom, na čo Q. R. odvetil, že nechce, aby tam bolo veľa krvi a nech ho G. zadusí, následne na to H. U. vybral z vozidla Á. Q. ťažné lano, urobil na ňom slučku, prevliekol ju Á. Q. okolo krku a začal ho škrtiť tak, že rukami sťahoval slučku na lane a nohou sa zapieral o jeho rameno, pričom súčasne U. G. Á. Q. striedavo zapchával nosné dierky so slovami „G., G.“ až ho nakoniec zadusili, čo trvalo približne 10 minút, potom všetci štyria telo Á. Q. vyniesli von z budovy maštale k vopred vykopanej jame, ktorú vykopali v noci z 18. na 19. mája 2004 na príkaz U. G. Š. Y., H. U. a J. Č.. U. G., Q. R. a H. U. vyzliekli Á. Q. donaha, jeho telo hodili do uvedenej jamy a túto aj s telom zahrabali zeminou, následne U. G. prikázal J. Č., aby spálil lano, posteľnú plachtu, šatstvo a doklady Á. Q. a dal mu 8.000,- Sk (265,55 €), ktoré našiel v Q. peňaženke, potom U. G., Q. R. a H. U. z družstva odišli preč a ešte v uvedený deň v neskorých večerných hodinách Š. Y. sa opätovne vrátil na uvedené družstvo, odviezol odtiaľ motorové vozidlo Á. Q. a toto nechal odparkované v W. na ulici Y. XXXX/XX,

3/ v presne nezistenom čase v jesenných mesiacoch roku 2004 na benzínovom čerpadle Y. vo T. X., okres J., sa po predchádzajúcom telefonickej dohovore s H. U. O. S. stretol s Q. R., ktorý mu bez verbálneho uvedenia dôvodov avšak pod zo situácie vyplývajúcou hrozbou bližšie nešpecifikovaného násillia a bližšie nešpecifikovaných negatívnych následkov s konkludentným návrhom na zabezpečenie ochrany pred týmito následkami oznámil, že musí mesačne platiť sumu vo výške 10.000,- Sk (331,94 €) za prevádzkovanie pneuservisu a baru W. v meste T. X., R.. K.. F. XXXX, ktoré prevádzkuje jeho manželka, pričom v dňoch 01.01.2005 a 01.02.2005 v priestoroch vyššie uvedeného pneuservisu odovzdal H. U. sumy po 10.000,- Sk (331,94 €), zároveň dňa 10.01.2005 po predchádzajúcom

telefonickom dohovore s Q. R. sa O. S. stretol s ním a U. G. v priestoroch vyššie uvedeného pneuservis, ktorí od O. S. bez právneho dôvodu žiadali zaplatenie sumy vo výške 500.000,- Sk (16.596,96 €) ako „pokuty“, na zaplatení ktorej sa dohodli do 10. marca 2005, následne v presne nezistený deň po 1. februári 2005 sa O. S. opätovne po predchádzajúcom telefonickom dohovore stretol s H. U. pred barom W., a tento od neho pod hrozbou násilia žiadal zaplatenie sumy vo výške 300.000,- Sk (9.958,18 €) v čiastkach po 100.000,- Sk (3.319,39 €) každý nasledujúci týždeň, pričom H. U. mu zvýšeným hlasom vulgárne vynadal a asi o týždeň na to v rámci vymáhania tej istej sumy v čase okolo 23.30 hod. vo vyššie uvedenom bare U. G. oslovil tam sediaceho O. S. a tohto sa pýtal, či si myslí, že bude chodiť po meste vo T. X. len tak a opýtal sa ho, či mu má tam „zajebať“.

Ešte pretým rozsudkom Špeciálny súd v Pezinku v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Šutku a členov JUDr. Jána Hrubalu a JUDr. Ruženy Sabovej rozsudkom z 28. novembra 2007, sp. zn. PK-2T/14/2007, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2010, sp. zn. 2Toš/2/2010, bol obžalovaný J. R. uznaný za vinného pre pokračovací zločin úplatku podľa § 329 ods.1, ods.2 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s pokračujúcim zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods.1, ods.2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v období od septembra roku 2005 do marca roku 2006, najmenej v piatich prípadoch v J. na presne nezistených miestach a dňa 28. júna 2006 o 7.05 hod. v J. na ulici Y. O. č.XX vo vestibule U. X. Ú ako príslušník polície, operatívny pracovník odboru ekonomickej kriminality Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v J. prijal v roku 2005 v troch prípadoch od J. Č., člena kriminálnej skupiny tzv. G., ktorého tím poveril šéf skupiny U. G. a v roku 2006 v troch prípadoch od S. Y., ktorého tím poveril J. Č., spravidla do prvého dňa toho ktorého mesiaca finančné hotovosti ako tzv. výplatu za to, že týmto osobám poskytoval informácie z jemu dostupného informačného systému a rôzne informácie o pripravovaných policajných akciách zameraných proti tejto kriminálnej skupine, pričom bol dňa 28. júna 2006 po prebratí sumy 10.000,- Sk od S. Y. zadržaný príslušníkmi polície.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 26. januára 2022, sp. zn. 1Tost/2/2022, podľa § 32 ods. 5 písm. c) Trestného poriadku z dôvodov § 31 ods. 1 Trestného poriadku vylúčil predsedu senátu „3T“ Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica JUDr. Jána Hrubalu z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obvineného U. G. vedenej na Špeciálnom trestnom súde pod sp. zn. BB-3T/3/2008 s odôvodnením, že

„Najvyšší súd na základe uvedeného a k obžalovaným namietanej „kauze R.“ (sp. zn. PK-2T/14/2007, rozsudok z 28. novembra 2007), v ktorej bol členom senátu sudca JUDr. Ján Hrubala, uvádza nasledovné. V spomínanej „kauze R.“ bolo v skutku ustálené: „...prijal v roku 2005 v troch prípadoch od J. Č., člena kriminálnej skupiny tzv. „G.“, ktorého tím poveril šéf skupiny U. G....“. Označenie obžalovaného priamo v skutku uvádza jeho konkrétne, presne vymedzené postavenie a úlohu šéfa v „kriminálnej skupine“ bez toho, aby sa v uvedenej trestnej veci o ňom v zmysle záverov rozhodnutia ESLP vo veci „Mucha“ rozhodlo, o môže viesť k objektívne odôvodnenej pochybnosti, že sudca, ktorý sa zúčastnil a rozhodovaní vo veci „R.“ (JUDr. Ján Hrubala) by mohol mať, z hľadiska objektívneho testu nestrannosti, predpojatý názor na meritum prípadu obžalovaného G.G.. Uvedením vyššie citovanej časti vety v skutku došlo, 1Tost/2/2022 29 podľa názoru najvyššieho súdu, k narušeniu nestrannosti teraz vo veci konajúceho sudcu, ktorý sa podieľal na predchádzajúcom rozhodnutí (kauza R.). V tomto prípade platí, že „Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná“ a záver, že terajšia účasť sudcu JUDr. Jána Hrubalu na rozhodovaní vo veci obžalovaného G. narušuje pohľad nezainteresovaného pozorovateľa na jeho nestrannosť a objektivitu“.

So zreteľom na vyššie uvedené z identických dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že nie je vhodné s ohľadom na objektívny test nestrannosti, aby člen dovolacieho senátu 2TdoV JUDr. Jozef Šutka konal vo veci obvineného U. G., keďže tento v rámci podaného dovolania z dôvodov vyššie uvedených uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods.1 písm. b) Tr. por., a preto ho podľa § 32 ods. 3 Tr. por. vylúčil z vykonávania úkonov trestného konania vo veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej

republiky pod sp. zn. 2TdoV 8/2023.

Po právoplatnosti tohto uznesenia dovolací senát bude konať aj o námietke obvineného U. G. vznesenej proti predsedovi senátu.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je potrebné podať do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia tohto uznesenia na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Podaná sťažnosť nemá odkladný účinok a bude o nej rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky